ИНСТИТУТ ПО ПОЧВОЗНАНИЕ, АГРОТЕХНОЛОГИИ
И ЗАЩИТА НА РАСТЕНИЯТА "Н. ПУШКАРОВ" - София
ПК 1080, Шосе Банкя №7
Регистрационен индекс № , дата
НП-02-41/18-05-18 г.

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **"доктор"** по: област на висше образование Растениевъдство, професионално направление **6.2 Растителна защита**, научната специалност **Фитопатология**.

Автор на дисертационния труд: **Иво Тодоров Янашков**
редовен докторант към научен отдел **„Фитопатология"**, направление Защита на растенията при ИПАЗР „Н. Пушкаров", София

Тема на дисертационния труд: **„ПОЧВЕНИ ПАТОГЕННИ ГЪБИ ПО ЖИТНИ КУЛТУРИ: ВИДОВ СЪСТАВ, РАЗПРОСТРАНЕНИЕ, МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА БОРБА"**

Рецензент: **доц. д-р Ценко Димитров Въчев**, отдел Фитопатология, направление Защита на растенията, при ИПАЗР „Н. Пушкаров", София; професионално направление **6.2 Растителна защита**, научна специалност **Фитопатология**,

(акад. дл. н. ст. име, презиме и фамилия, висше училище/ научна организация; професионално направление, научна специалност)

определен за член на научното жури със заповед № НП-08-34 / 20.03.2018 год. от Председателя на СА, Регистрационен индекс № РД 09-17 / 21.03.2018 год.

1. Оценка на получените резултати

Темата на дисертационния труд на Иво Тодоров Янашков е актуална и значима, тъй като в нашата страна житните култури със слята повърхност са обект на ежегодно и повсеместно нападение от редица почвени патогенни гъби и оомицети. Независимо, че отделни видове са били обект на изследване отстрана на редица автори през предходни години, проблемът с опазване на житните култури от почвенопреносими болести не може да се счита за окончателно разрешен.

От изложението в увода, а след това и от литературния преглед на дисертационния труд личи богатата информираност, професионална култура и компетентност на дисертанта. Тези предпоставки му помагат да идентифицира нерешените научни проблеми, акуратно да определи приоритетите, прецизно и ясно да формулира целта, и задачите на изследване.

Дисертантът е овладял и прилагал разнообразна методология, съобразена със спецификата и задачите, поставени за изпълнение с конкретните проучвания, анализи и експериментални модули. Използвани са стандартни методи на обследване, наблюдение, събиране на проби и данни на терен. Прилагани са рутинни лабораторни техники за изолиране култивиране и идентифициране на патогенни микроорганизми, в т.ч. гъби, гъбоподобни оомицети и бактерии. Патогенитетът на основната част от изолатите е доказан с подходящи, общоприети и адаптирани от докторанта методи. Всички опити, провеждани с живи растения във вегетационни съдове или условия in vitro са изведени методически правилно, акуратно и с необходимата прецизност.

В резултат на изследователска работа е получен широк набор от данни в резултат на обследванията на терен – повече от 150 обследвани производствени полета в страната, и проведените множество лабораторни, и вегетационни опити. Изпитани са различни по характер методи и средства за борба. Включени са химични, културностопански и биологични подходи, изискващи широка научна компетентност и експериментаторски умения. Събраните и генерирани по експериментален път данни са обработени статистически, а резултатите от изследването – интерпретирани и анализирани коректно. Обемът от натрупана информация е достатъчен за да се направят достоверни изводи и заключения.

Считам, че чрез проведените детайлни проучвания и анализ на близо 500 литературни източника, изследването реализира поставената в началото цел и изпълнява свързаните с нея задачи. Като научен ръководител, оценявам високо личното участие и принос на дисертанта в изработването, написването, онагледяването и популяризирането на разглеждания научен труд.

2. Приноси и препоръки за внедряване

На базата на получените резултати в представения дисертационен труд, дисертантът е излъчил девет научни приноса. Част от приносите, що се отнася до видов състав и разпространение на патогенните гъби, имат потвърдителен характер, но също така предоставят актуализирана информация, допълват постиженията на други български и чуждестранни изследователи. Тук трябва да се вземат под внимание констатирани за пръв път видове фитопатогени и/или растения-гостоприемници. Останалите приноси, в т.ч. свързани с проучваните методи и средства за контрол над вредата, носят оригинален елемент и са базирани на резултати, получени за пръв път от дисертанта. Паралелно с преследване на целите на изследването, дисертантът успешно адаптира и прилага нов, директен тест за оценка на нивото на супресивност на почвата спрямо ризоктонийното кореново и базично гниене по пшеницата.

Приемам напълно изтъкнатите от дисертанта приноси. Считам, обаче, че при по-внимателен анализ и широка преценка, техният брой би могъл да се разшири. Оценявам постигнатото положително и като солидна база, и подход

към решаване на актуални, научни и технологични проблеми на зърнопроизводството в Страната, и извън нея.

3. Критични бележки и въпроси.

Дисертантът се е съобразил с всички направени от мен, в качеството ми на научен ръководител, предложения, препоръки и критични бележки по дисертационния труд.

4. Публикувани статии и цитирания.

Във връзка с дисертационния труд докторантът е представил **осем** научни публикации, от които излезли от печат в реферирани научни издания са **пет** публикации в пълен текст и **две** научни съобщения; **една** научна публикация в пълен текст е одобрена за отпечатване.

Практически, резултатите от всички изследвания на дисертанта, включени в дисертационния труд – както от проведените обследвания на терен, така и от извършената експериментална работа, са публикувани или официално приети за печат. Считам, че това е безспорно потвърждение за качеството, достоверността и високата научна стойност на получените резултати, тяхната интерпретация, формулираните изводи и заключения. Убеден съм, че много скоро този подход – с предварително публикуване на резултатите от изследванията, ще се превърне в норма или модел за следващи докторантски програми.

Извън дисертационния труд, Иво Янашков е представил **три** свои научни публикации, произтичащи от доклади, изнесени на един национален и два международни научни форума.

Представеният автореферат отразява пълно и обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в ССА, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Иво Тодоров Янашков** образователната и научна степен **"*доктор*"** по професионално направление **6.2 Растителна защита**, научната специалност **Фитопатология**.

Дата: 15.05.2018 г.
София

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО: .....
(доц. д-р Въчев)